

ní zdraví. Proto je ve druhé polovině života pro mnohé hlavním problémem problém náboženský. Jung říká: *Mezi všemi mými pacienty po polovině života, to znamená po pětadvaceti letech, není jediný, jehož základní problém by nebyl problém náboženského rázu. Ano, každý onemocní nakonec tím, že ztratí to, co dávala po všechny věky svým věřícím živá náboženství. Nikdo se skutečně neuzdraví, dokud nezíská znovu svou náboženskou orientaci, která nemá nic společného s vyznáním nebo příslušností k církvi.*

Úkolem druhé poloviny života je duchovní obrození, přenechání sebe samého Bohu, aby nás proměnil; jde o úkol plný nebezpečí, ale též plný příslibů. Toto obrození od nás nevyžaduje ani tak psychologické znalosti jako spíše to, co označujeme jako zbožnost; připravenost obrátit se do nitra, abychom naslouchali Bohu, který je v nás.

Anselm Grün – V půli cesty

Adventní věnec

Na počátku bylo kolo... aneb historie adventního věnce.

Zvyk používání adventního věnce je starý přibližně 170 let. První adventní věnec měl podobu dřevěného kola od vozu. Jeho dějiny nás vedou do nejnižších sociálních vrstev obyvatel Hamburku minulého století, přesněji do *Záchraného ústavu pro opuštěné děti*. Byla to sláma pokrytá ratejna, chatrč na zapadlém okraji města. Zde pracoval tehdy Johann Heinrich Wichern, mladý pedagog a později zakladatel *Vnitřní misie*, který v Göttingenu a v Berlíně studoval teologii.

V roce 1839 poprvé zavěsil tento kněz před Vánocemi od stropu dřevěný kruh se svícemi. Celkem po obvodu kruhu bylo 23 svíček, 4 velké – bílé a 19 malých – červených, na každý den do Štědrého dne. Denně během krátké pobožnosti, nejprve v polední přestávce a později za svítání, byla zapálena jedna svíčka. V roce 1851 byla poprvé vyzdobena celá jídelna tohoto útulku jedlovými větvíčkami, stejně tak byl zdoben i věnec. Tento předvánoční zvyk se šířil velmi rychle. Poprvé měli adventní věnec v kostele v Cáchách, měl však pouze čtyři svíce.

Později se adventní věnec objevil v protestantském prostředí na severu země, potom v sousedních zemích. V našem století se objevuje tento zvyk v jižní – katolické části Německa. Pomocí emigrantů se dostal adventní věnec až do Severní a Jižní Ameriky.

Kruhová podoba věnce symbolizuje ustavičnou cestu slunce a zároveň i věčnost. Krátké dny v prosinci před *drsny*mi nocemi jsou nejtmařejšími v roce. Je to čas bludiček, skřítků a bílých paní, jejichž návštěva, jak se věřilo, zaručila velkou úrodu pro příští rok. Věnce, které byly v oknech obydlí a dvorců, měly ukázat na cestu těmto bytostem. A od těchto světél až k adventnímu věnci, který ohlašuje blízké narození Krista, je už jen krátká cesta. Adventní věnec, jak se domníváme, je nejspíš opakování jednoho starého zimního zvyku. Tento zvyk se vrací tak jako mnoho jiných zpět ke kouzlu kruhu a stojí jako symbol pro přírodní sílu. Zelené větve byly v předkřesťanské době přinášeny do domů a chatrčí. Vonící větve jedlí, jak se věřilo, sloužily přátelským lesním duchům jako útočiště a věnce ze slámy měly přinášet pozhřebání, odrážet zlé duchy. Proto se také obvazovaly zlatými stuhami, znamením slunce.

Tradiční barva adventního věnce je červená a zelená. Červená upomíná na krev Kristovu prolitou za spásu světa, spolu se zelenou pak symbolizují život. Jako ozdoba se používají také jablčka, od času ráje jsou plody života – kulaté jako věnec sám a dobré jako Boží přídání.

www.pastorace.cz

Uvedené knihy je možné zakoupit na adrese www.ikarmel.cz

Prameny, odkazy

Luke T. Johnson – Evangelium podle Matouše – Sacra pagina; Angelo Scarano – www.pastorace.cz; Petr Chalupa – www.biblickedilo.cz

Vydává Pastorační středisko brněnské diecéze jako součást diecézního biblického programu Vezmi a čti. Ke stažení na www.vezmiacti.cz.

1. neděle adventní – cyklus A

1. prosince 2013

³⁷Ježíš řekl svým učedníkům: “Když přijde Syn člověka, bude to právě tak jako v době Noemově: ³⁸Jako totiž v době před potopou lidé jedli a pili, ženili se a vdávali až do dne, kdy Noe vstoupil do archy, ³⁹a nic netušili, až přišla potopa a všechny zachvátila, právě tak to bude, až přijde Syn člověka. ⁴⁰Tehdy budou dva na poli, jeden z nich bude vzat, druhý ponechán; ⁴¹dvě budou mlít na obilném mlýnku: jedna bude vzata, druhá ponechána. ⁴²Bďte tedy, protože nevíte, který den váš Pán přijde. ⁴³Uvažte tohle: Kdyby hospodář věděl, v kterou noční hodinu přijde zloděj, jistě by byl vzhůru a nedovolil by mu prokopat se do domu. ⁴⁴Proto i vy buďte připraveni, neboť Syn člověka přijde v hodinu, kdy se nenadějete.”

Mt 24,37–44

Úvod k meditaci

Termín Vánoc, 25. prosince, kdy slavíme Ježíšovo narození, je nám jasný. Co však nevíme, je doba, kdy Pán přijde podruhé ve své slávě. On nás ale nenechává zcela v nejistotách, jeho slovo nás učí, abychom byli připraveni v každou chvíli, což vede k tomu, aby každá chvíle našeho života byla smysluplně prožitá. Jakou vnitřní touhu mám na začátku adventu? Mohu prosit Pána, aby tento čas před Vánoci byl plný požehnání a vnitřní bdělosti. Tím může být náš život mnohem bohatší.

Výklad biblického textu

Kontext: V době adventní jsou evangelia vybrána nikoli v časové posloupnosti, ale aby vyjádřila podstatná témata spojená s adventem. Navíc je třeba připomenout, že dnešním dnem zahajujeme nedělní cyklus A, což znamená, že ve velké většině jsou pro neděli vybrány texty z evangelia Matoušova. Evangelium této neděle je převzato z tzv. *apokalyptické řeči* (Mt 24–25), konkrétněji dnešní Ježíšova slova představují takzvanou *malou apokalypsu*, která je zároveň v Matoušově evangeliu posledním Ježíšovým vystoupením na veřejnosti. O hodině a dni druhého Ježíšova příchodu neví nikdo (v. 36), proto je třeba vytrvale bdít v očekávání: Pán může přijít kdykoliv!

37 právě tak jako v době Noemově: Smyslem srovnání mezi dny Noemovými a příchodem Syna člověka je neočekávanost. Potopa byla něčím nepředvídaným a její dynamika kontrastuje s bezstarostností předchozích časů.

40 jeden z nich bude vzat, druhý ponechán: Dva dělají jakoby totéž (pracují na poli, melou obilí), ale neznamená to, že oba směřují k Božímu království. Vnější pohled může klamat. Bylo by zrádné odvolávat se nato, že druhí také tak jednají a starají se jen o běžné banální věci bez zaměření na věčnost.

43 jistě by byl vzhůru: Na příkladu hospodáře je zde výzva k ostráživosti, bdělosti. Svatý Pavel tuto bdělost potvrzuje ve svém listu Římanům: *Víte přece, co znamená tento čas: už nastala hodina, abyste procitli ze spánku; vždyť nyní je nám spása blíže, než byla tenkrát, když jsme uvěřili* (Řím 13,11).

**Týden
s Božím
slovem**

1. čtení:

Iz 2,1-5

2. čtení:

Řím 13,11-14

Evangelium:

Mt 24,37-44

Srovnání:

L 17,26-35;

Gn 6,9-7,24;

2P 3,6; Mk 13,35;

L 12,39; 1Tě 5,2;

2P 3,10; Zj 3,3;

16,15; Mt 25,13;

Mk 13,33; L 12,40

44 Proto i vy buďte připraveni: Připravenost a bdělost má být jistě aktivní, tedy stále hledat a naplňovat to, co je podle Božích záměrů. Paradox s příkladem zloděje a s připraveností spočívá ještě v tom, že Pán přichází znenadání, jako zloděj, ale nikoli, aby nás okradl, ale aby nás obohatil. Je na nás, abychom byli ve střehu a v běžných událostech dne – v autobuse, v práci, při hře s dětmi, u televize, při setkání... – jsme dokázali přijmout, co nám nabízí.

K tématu

Jakou představu vlastně máme před očima dnes, v době adventu? Co očekáváme, že se posléze stane v posledních dnech před svátky? Tyto otázky jsou na místě. Bez nich se nám nepodaří dobře prožít letošní čas adventní, protože kdo nemá cíl a kdo se do cíle netěší, ten se asi sotva vydá na cestu.

Důvody pro adventní těšení

Pokud bychom snad nevěděli, jaký důvod vlastně máme pro svoje adventní těšení se, pak nám jich prorok Izaiáš nabízí nesčetně. Mnohé obrazy z jeho vize budoucího mesiánského věku mají až poetickou kresbu: „Levhart si lehne vedle kozlátka (...) a nemluvně sáhne rukou do skryše jedovatého hada.“ Ale nemylme se – nejedná se o žádnou sentimentální idylku ze starých kýčovitých barvotisků. Takové vnímání Božího slova by nás nedovedlo nikam jinam než právě jen k onomu nasládlému a Boha prázdnému prožití Vánoc, jaké každoročně vidíme.

Vánoce: svátky o ničem?

Spisovatel Ludvík Vaculík ve své knize „Český snář“ atmosféru pohanských vánoce ironizuje: „Vánoce, milé děti, jsou takové svátky o ničem, kdy se radujeme z hadrů a žrádla.“ Budme těmi, kdo budou otevření duchu Hospodinově: duchu moudrosti a rozumu, duchu rady a síly, duchu poznání a zbožnosti, duchu bázně před Hospodinem.

Bůh počítá s naší nemohoucností

Příchod Božího království znamená uzdravení a naplnění lidského bytí. To, co bylo dosud vystaveno nejruznějším úskalím a nebezpečím, mrzačeno lidským sobectvím a zraňováno hříchem, nabude znovu prvotní krásy a dokonalosti. Nemáme žádný důvod se cítit odstrčení na vedlejší kolej či frustrovaní vlastní nemohoucností. V Božím plánu spásy se s touto skutečností počítá. Nikoliv proto, abychom složili ruce do klína, nýbrž proto, abychom neztráceli naději: Je to Bůh, jehož mocí se nám dostane vykoupení.

Ježíš říká: „Vaše srdce at' se nechvěje úzkostí! Věřte v Boha, věřte i ve mne. V domě mého Otce je mnoho příbytků; kdyby tomu tak nebylo, řekl bych vám to. Jdu, abych vám připravil místo. A opět přijdu a vezmu vás k sobě, abyste i vy byli, kde jsem já. A cestu, kam jdu, znáte. Já jsem ta cesta, pravda i život.“ (Jan 14,1-6)

Petr Vrbáček – *Vzhůru k vodám*

Požehnání adventního věnce

Je-li adventní věnec požehnan, už to není jen krásná předvánoční výzdoba – spíše rodině připomíná, že do jejich domu přichází sám Bůh a že všechno rozporuplné v každém jednotlivci i ve vzájemných vztazích znovu spojuje v jednotu. Zelené snítky adventního věnce nám mohou připomínat nepomíjející život, který nám Bůh daroval vtělením svého Syna. Všechno vyprahlé se znovu zazelená a ožije. Světlo adventního věnce září v temnotách, které se někdy rozpínají i v naší duši, a teplo svíce zahřívá naše vychladlá srdce.

Návrh pro žehnání adventního věnce, které se může pomodlit kdokoliv:

Další texty v týdnu

Po: Iz 2,1-5; Mt 8,5-11

Út: Iz 11,1-10; Lk 10,21-24

St: Iz 25,6-10a; Mt 15,29-37

Čt: Iz 26,1-6; Mt 7,21.24-27

Pá: Iz 29,17-24; Mt 9,27-31

So: Iz 30,19-21.23-26;

Mt 9,35-10,1.5-8

Milosrdný a dobrý Bože,
ty jsi pramenem veškerého požehnání.
Prosím tě, požehnej tento adventní
věnec
a celou adventní dobu,
ať se znovu zacelí a zahojí vše,
co se během uplynulého roku pokazilo.
Prosím tě, požehnej také mně
i všem lidem, kteří mi leží na srdci.
Vztáhni svou žehnající pravici nad
všechny lidi.
Požehnej dílo mých rukou, aby se má
práce stala požehnáním pro druhé.
Požehnej všechny lidi, kteří se necí-
tí milováni. Pošli jim své požehnání
v podobě lásky.
Sešli své požehnání v podobě naděje
všem zoufajícím a zoufalým,
sešli své požehnání jako nový život ustr-
nulým, jako světlo těm, v jejichž srdcích
se zatemnělo.
Požehnej těm, kteří jsou nemocní
a trpí sebou samými,

aby dokázali načerpat novou naději.
Požehnej umírajícím tak,
aby svým umíráním požehnali tomu, co
pomíjí,
a tak se stali sami požehnáním pro
všechny,
kteří ještě zatím žijí v časné skutečnosti.
Požehnej nám všem,
abychom se stávali požehnáním jedni
druhým.
Naplněj svým požehnáním celý svět,
abychom i my dokázali vnímat tvůj svět
jako jedno velké požehnání.
Naplněj svým požehnáním všechny mé
blízké.
Dej, ať dnes všude vnímáme tvé požeh-
nání:
v tichu, v modlitbě, v setkáních, v roz-
hovorech, při práci a vůbec ve všem, co
prožíváme.
Požehnej nám a všem našim blízkým
dobrotivý a milosrdný Bůh, Otec i Syn
i Duch svatý.

Anselm Grün – Jsi požehnáním a Moje modlitební kniha,

Mnozí se ohlížejí do minulosti, místo aby hleděli kupředu na smrt jako na cíl. Všichni polituje-
me mladého člověka, který ustrnul ve třiceti letech ve fázi dětství a je infantilní – a přitom naše
společnost obdivuje dříve narozené jedince, kteří vypadají mladistvě a také se tak chovají. Jung
považuje oba typy za *zvrácené, nestylové a psychologicky nepřirozené. Mladý člověk, který nebojuje
a nevíteží, promarnil to nejlepší ze svého mládí – a starý, který neumí naslouchat tajemství potoka
šumícího z vrcholku do údolí, existuje beze smyslu: stal se duchovní mumií, která není ničím jiným než
zkamenělou minulostí. Takový člověk stojí stranou života, mechanicky se opakuje jako stroj, a proto
vede zcela stereotypní způsob života. Co je to za kulturu, která potřebuje takové postavy?*

Typickým projevem strachu z očekávaného stáří je lpění na době mládí. Jung se ptá: *Kdo by
neznal ty dojemné starce, kteří se stále znovu a znovu musí zabírat vzpomínkami na svá studentská
léta a ožijí pouze vzpomínkou na doby své „homérské“ slávy – což není nic jiného než staromilství.*

Místo aby se připravoval na proces svého stárnutí, stává se člověk *věčně mladým*. Právě osvícen-
nosti se žádá od člověka v druhé polovině života.

Současná generace středního věku není připravená na to, co ji očekává v jeho další polovině.
Důvodem je podle Junga fakt, že sice máme školy pro mladé, ale nikoli pro čtyřicetileté, které
by je vychovávaly k úkolům druhé poloviny života. Odpradáva bylo takovými školami ná-
boženství, protože připravovalo na tajemství druhé poloviny lidského bytí. Ani dnes nemůže
Jung nabídnout lidem středního věku školu jinou, protože ta nás poučí o umírání tak, že nás
provede přes sebezprosazování ve světě do oblasti, kde se člověk teprve stává člověkem.

Podle Junga může člověk rozvinout své *ipsum* jen tak, že v sobě zakouší to, co je Božské.
Ideu Boha v nás vyjadřují slova svatého Pavla: *už nežiji já, ale žije ve mně Kristus* (Gal 2,20)
– ta Jungovi vyjadřují zkušenost člověka, který našel sám sebe. Ve středním věku záleží na
tom, že člověk přestane preferovat své úzce zaměřené *ego*, a svěří se Bohu. Kdo se zdráhá
odevzdat Bohu, nedosáhne nikdy své plnosti, a proto nakonec ani nenalezne své dušev-